

PARTICULARITĂȚILE ORGANIZĂRII LOGISTICII DE APROVIZIONARE ÎN ÎNTREPRINDERILE VITIVINICOLE

Sergiu Mîrza, doctor în economie

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4180-733X>

Universitatea Tehnică a Moldovei, bl. Stefan cel Mare 168, Chisinau, Republica Moldova
sergiu.mirza@tem.utm.md

Abstract: The provision of material resources is a complex economic process that involves determining the material needs of wine producers, organizing the circulation and judicious use of resources (aiming to continuously optimize the consumption of raw materials, supplies, fuel, electricity, etc.), intensively utilizing production capacities, introducing new material resources into the economic circuit and productive consumption, and increasing the turnover speed of circulating assets, with the ultimate goal of enhancing the efficiency of economic activities.

The importance of ensuring material resources lies in its contribution to achieving an optimal and high-quality structure of resources, which positively impacts efforts (costs) and outcomes (revenues and profits) at least three levels or categories of economic agents, namely: wine-producing enterprises, commercial units (especially wholesalers), and at the level of the national economy.

Research shows that the activity of supplying material resources must be aligned with marketing principles, through the use of marketing research (by the downstream-upstream method), with the goal of providing the necessary resources for the production and distribution programs of wine enterprises.

Keywords: supply logistics, wine enterprises, logistics flows, resource needs, resource stocks.

Rezumat: Asigurarea cu resurse materiale reprezintă un proces economic complex prin care se realizează stabilirea nevoilor de resurse materiale ale producătorilor vitivinicoli, organizarea circulației și utilizarea judicioasă a resurselor materiale (menite să ducă la raționalizarea continuă a consumului de materii prime, materiale, combustibil, energie electrică etc.), folosirea intensivă a capacităților de producție, atragerea în circuitul economic și în consumul productiv de noi resurse materiale, creșterea vitezei de rotație a mijloacelor circulante având ca scop final sporirea eficienței activității economice.

Importanța asigurării cu resurse materiale este redată de aportul pe care îl aduce realizarea unei structuri optime a resurselor materiale și de calitate superioară asupra eforturilor (costurilor) și efectelor (veniturilor și profiturilor) la cel puțin trei nivele sau categorii de agenți economici, și anume: la întreprinderile vitivinicole producătoare, la unitățile de comerț (cu ridicata, mai ales) și la nivelul economiei naționale.

Cercetările realizate demonstrează că activitatea de aprovizionare cu resurse materiale trebuie să fie aliniată principiilor de marketing, prin utilizarea cercetărilor de marketing (prin metoda aval-amonte), având ca scop furnizarea resurselor strict necesare pentru realizarea programelor de producție și distribuție ale întreprinderilor vitivinicole.

Cuvinte cheie: logistica de aprovizionare, întreprinderi vitivinicole, fluxuri logistice, necesarul de resurse, stocuri de resurse.

Introducere

Aprovizionarea cu resurse materiale în cadrul întreprinderilor vitivinicole reprezintă un element esențial al agromarketingului. Privit ca proces acesta presupune că producătorii de resurse materiale agricole și industriale furnizează materii prime și produse necesare sectorului vitivinicol, precum îngrășăminte, pesticide, echipamente agricole, utilaje de vinificație sau ambalaje. La rândul său întreprinderile agricole specializate în viticultură și vinificație desfășoară activități specifice, cum ar fi cultivarea viței-de-vie și procesarea strugurilor în vin și ele joacă un rol central în utilizarea resurselor materiale furnizate. În final, întreprinderi comerciale (angro și retail) facilitează distribuția produselor finite obținute în sectorul vitivinicol către consumatorul final.

Aprovizionarea cu resurse materiale este un proces economic complex, care implică mai multe etape și activități cum ar fi:

— determinarea necesităților de resurse prin estimarea corectă a cantităților de materii prime, materiale și echipamente necesare pentru activitatea vitivinicolă;

— organizarea și gestionarea fluxului de resurse prin planificarea și coordonarea aprovizionării pentru a asigura utilizarea eficientă a resurselor, reducerea costurilor;

— optimizarea consumului de resurse prin utilizarea rațională a materiilor prime, combustibilului, energiei electrice și a altor resurse pentru a maximiza eficiența economică și a reduce impactul asupra mediului.

— accelerarea rotației mijloacelor circulante prin îmbunătățirea vitezei de rotație a stocurilor și a resurselor materiale, cu scopul de a spori profitabilitatea și eficiența întreprinderii.

Într-o formă sintetică, aprovizionarea cu resurse materiale poate fi definită ca procesul de asigurare a elementelor necesare consumului productiv exprimate în unități fizice. În literatură și în practica economică, există mai mulți termeni utilizați pentru a descrie aprovizionarea cu resurse materiale, cum ar fi: aprovizionare tehnico-materială, achiziționare, asigurare, cumpărare sau alimentare. Deși termenul "asigurare" este uneori controversat, specialiștii consideră că acesta implică un proces mai complex, care include nu doar achiziționarea, ci și planificarea, programarea, transportul, depozitarea și stocarea resurselor.

Importanța unei aprovizionări eficiente cu resurse materiale constă, în primul rând, în contribuția sa la optimizarea structurii resurselor prin aprovizionarea de calitate care influențează direct costurile de producție și rezultatele financiare, contribuind la maximizarea veniturilor și profiturilor. O altă importanță este legată de creșterea eficienței economice prin utilizarea intensivă a capacităților de producție și integrarea de noi resurse materiale în circuitul economic, întreprinderile vitivinicole își pot îmbunătăți performanțele economice. La nivel macroeconomic importanța aprovizionării este legată de impactul său asupra economiei naționale. O gestionare eficientă a resurselor materiale are efecte pozitive nu doar asupra întreprinderilor individuale, ci și asupra întregii economii, prin crearea unui lanț valoric care susține dezvoltarea economică durabilă.

Aprovizionarea cu resurse materiale în sectorul vitivinicol nu reprezintă doar un proces de achiziție a resurselor, ci o strategie complexă de management, menită să optimizeze întregul flux al resurselor de-a lungul ciclului de producție și distribuție. Implementarea unor practici eficiente de aprovizionare poate contribui semnificativ la îmbunătățirea competitivității întreprinderilor vitivinicole și la crearea unui avantaj sustenabil pe piață.

Conținutul de bază

În continuare vom analiza activitatea de aprovizionare a întreprinderii vitivinicole S.R.L. „ASCONI”. Logistica de aprovizionare în cadrul întreprinderii S.R.L. „ASCONI” reprezintă o activitate prin care se asigură elementele materiale și tehnice necesare producției, în volumul și structura care să permită realizarea obiectivelor generale ale întreprinderii, în condițiile unor costuri minime și ale unui profit cât mai mare.

Logistica de aprovizionare reprezintă un element esențial în strategia operațională a întreprinderilor, în special pentru cele din sectorul vitivinicol, unde aprovizionarea eficientă cu resurse materiale este fundamentală pentru succesul activității de producție și distribuție. În cadrul întreprinderii S.R.L. „ASCONI”, logistica aprovizionării se concentrează pe asigurarea continuității fluxurilor de resurse materiale, menținând echilibrul între cerințele de consum ale procesului de producție și disponibilitatea pe piață a materiilor prime necesare.

Logistica aprovizionării este o componentă a funcțiunii comerciale a întreprinderii, având ca scop asigurarea unei aprovizionări complete și de calitate. Aceasta presupune nu doar achiziționarea resurselor necesare, ci și o serie de activități complementare, precum planificarea, programarea, organizarea și monitorizarea fluxurilor de resurse materiale. Printr-o coordonare eficientă, întreprinderea își poate îndeplini obiectivele strategice și operaționale, contribuind astfel la maximizarea eficienței economice și la creșterea competitivității pe piață.

În cadrul întreprinderii, logistica aprovizionării implică o serie de activități esențiale, de la identificarea nevoilor de resurse până la utilizarea optimă a acestora. Printre cele mai importante activități se numără:

— determinarea volumului și structurii necesare de resurse materiale și energetice. Aceasta etapă presupune evaluarea nevoilor întreprinderii în funcție de cerințele producției și de disponibilitatea resurselor pe piață.

— elaborarea planurilor de aprovizionare. Planificarea eficientă a aprovizionării contribuie la minimizarea costurilor și evitarea întreruperilor în fluxul de producție.

— prospectarea pieței. Analizarea pieței interne și externe permite identificarea celor mai avantajoase surse de aprovizionare, în funcție de preț, calitate și condițiile de livrare.

— selectarea furnizorilor. Alegerea furnizorilor se bazează pe o serie de criterii, inclusiv reputația, fiabilitatea, condițiile economice oferite și capacitatea acestora de a livra în mod constant produse de calitate.

— negocierea și încheierea contractelor. Negocierea cu furnizorii vizează obținerea celor mai avantajoase condiții comerciale, având în vedere termenii de livrare, prețurile și garanțiile oferite.

Logistica aprovizionării nu se limitează doar la asigurarea resurselor necesare în producție, ci joacă și un rol strategic în dezvoltarea întreprinderii. Prin raportarea constantă la „piața din amonte” — adică piața furnizorilor interni și externi — logistica aprovizionării contribuie la colectarea și analizarea informațiilor esențiale pentru luarea deciziilor. Aceste informații includ:

1. Evoluția cererii și ofertei. Monitorizarea tendințelor pieței ajută la anticiparea fluctuațiilor și adaptarea strategiei de aprovizionare.
2. Prețurile și condițiile de furnizare. Analiza prețurilor și a condițiilor oferite de furnizori permite întreprinderii să optimizeze costurile și să obțină avantaje competitive.
3. Strategia de negociere. Informațiile despre furnizori și piață contribuie la formularea unei strategii eficiente de negociere, care să asigure cele mai bune condiții economice pentru întreprindere.

În cadrul S.R.L. „ASCONI”, logistica aprovizionării joacă un rol central în menținerea unei activități eficiente și profitabile. Prin asigurarea necesarului de resurse pe termen scurt, mediu și lung, logistica contribuie la reducerea costurilor de producție și la îmbunătățirea calității produselor finite. De asemenea, prin monitorizarea și controlul derulării contractelor, întreprinderea poate evita întârzierile în livrare și poate menține o relație bună cu furnizorii, consolidând astfel imaginea și credibilitatea pe piață.

Logistica de aprovizionare este un proces complex și dinamic, care necesită o planificare riguroasă și o adaptare constantă la cerințele pieței. Pentru întreprinderile vitivinicole, o aprovizionare eficientă înseamnă nu doar asigurarea resurselor necesare pentru producție, ci și gestionarea relațiilor cu furnizorii, monitorizarea fluxurilor de resurse și maximizarea eficienței economice. În contextul competitivității crescânde din sectorul vitivinicol, logistica aprovizionării devine un factor strategic de succes, contribuind la creșterea performanțelor economice și la dezvoltarea sustenabilă a întreprinderii.

Tabelul 1. Mărimea stocurilor trimestriale a întreprinderii S.R.L. „ASCONI” în perioada 2021-2022, mii lei

Indicatorii	Anul 2021				Anul 2022			
	Trimestrul				Trimestrul			
	1	2	3	4	1	2	3	4
Stocuri – total din care:	67624,3	68888,8	81605,6	94922,7	103342,3	96634,5	107034,2	65226,7
- Producția în curs de execuție	18088,0	15032,6	15973,0	47081,6	41142,3	26680,4	28176,8	47321,0
- Produse	8064,1	10217,5	9660,6	10661,6	7218,1	11842,3	10688,6	7497,8
- Mărfuri	2030,9	2118,6	2531,2	2511,8	2517,2	3289,5	2297,4	3806,4

Sursa: Rapoarte financiare ale întreprinderii (<https://depozitar.statistica.md/f110e95d-d6c4-4a83-98e2-91c1aca9a46e>)

În continuare vom analiza procesul de asigurare a necesarului de materiale a întreprinderii S.R.L. „ASCONI”, studiind evoluția stocurilor, consumului și procurărilor de materiale necesare procesului de producție. Vom începe analiza cu studierea stocurilor întreprinderii și a evoluției acestora pe parcursul anilor 2021-2022 trimestrial, care este prezentat în tabelul 1 și figura 1.

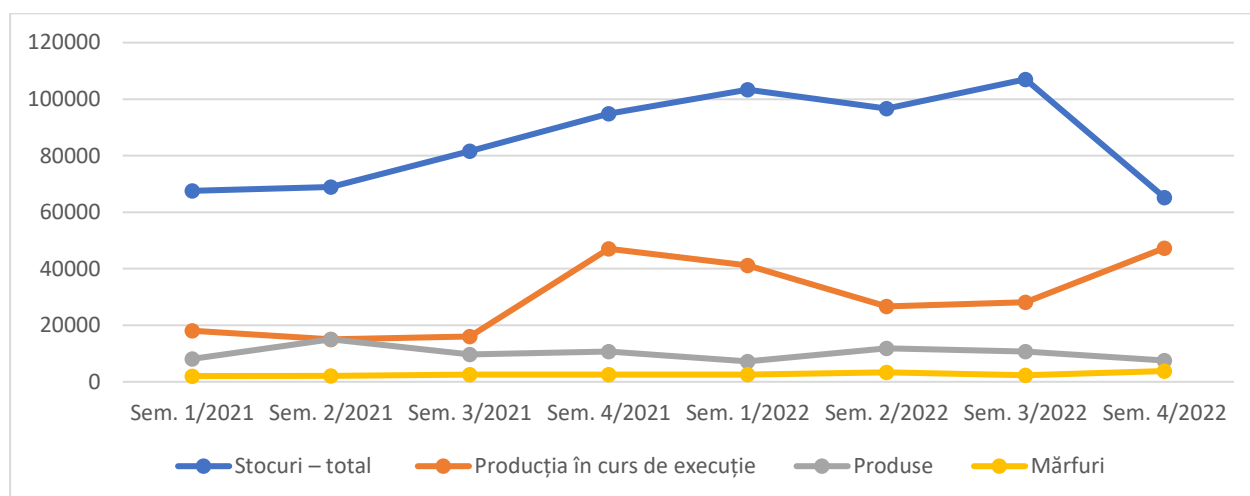

Figura 1. Evoluția stocurilor trimestriale a întreprinderii S.R.L. „ASCONI” în perioada 2021-2022, mii lei

Sursa: Rapoarte financiare ale întreprinderii (<https://depozitar.statistica.md/f110e95d-d6c4-4a83-98e2-91c1aca9a46e>)

Analizând în tabelul 1 și figura 1 putem afirma că mărimea stocurilor pe parcursul perioadei analizate este în creștere, dar spre sfârșitul perioadei analizate mărimea stocurilor ajunge la un nivel mai mic decât la începutul perioadei analizate. Aceasta se datorează faptului, că în trimestrul 3 al anului 2022 a avut loc o investiție considerabilă în producția în curs de execuție, adică în procesul de prelucrare a strugurilor. Dacă analizăm structural atunci cea mai mare pondere pe toată perioada analizată o are producția în curs de execuție.

Rolul subsistemului de aprovizionare cu resurse materiale și echipamente tehnice este esențial în cadrul activităților economice desfășurate de S.R.L. „ASCONI”, având în vedere că materiile prime și materialele reprezintă o pondere semnificativă în costul total al producției, situându-se frecvent între 50% și 80%. Astfel, orice măsură implementată de acest subsistem, care contribuie la reducerea costurilor (de exemplu, obținerea unor prețuri de achiziție mai mici sau utilizarea materialelor substituente), poate duce la scăderea costurilor de producție cu procente cuprinse între 5% și 10%.

În contextul pieței competitive, unde prețul final este determinat de forțele concurențiale, reducerea costurilor devine una dintre puținele modalități de a obține un avantaj competitiv. Aceasta înseamnă că întreprinderea trebuie să se concentreze pe diminuarea cheltuielilor cu materiile prime și materialele, precum și pe optimizarea costurilor cu forța de muncă.

În cadrul S.R.L. „ASCONI”, aprovizionarea este considerată tot mai mult un „centru de profit”, și nu doar un centru de costuri. Un „centru de profit” este acea unitate organizatorică din cadrul întreprinderii care gestionează atât costurile de intrare, cât și veniturile generate. Prin monitorizarea atentă a cheltuielilor specifice (de achiziție, gestiune, prelucrare suplimentară etc.), subsistemul de aprovizionare contribuie direct la creșterea profitabilității firmei.

Pentru a asigura funcționarea eficientă a proceselor logistice de aprovizionare și desfacere, structura managerială a întreprinderii include departamente specializate, adaptate în funcție de volumul, profilul și dimensiunea companiei. În cazul S.R.L. „ASCONI”, este utilizat un sistem funcțional, care grupează activitățile pe domenii distincte, asigurând astfel o separare clară între planificarea aprovizionării, activitățile de negociere și contractare, monitorizarea și controlul procesului de aprovizionare, depozitarea și gestionarea resurselor, precum și evaluarea modului de utilizare a acestora în activitatea de producție.

Acest sistem pe grupe de activități permite o abordare selectivă și eficientă, optimizând întregul lanț de aprovizionare și contribuind astfel la îmbunătățirea performanțelor economice ale companiei.

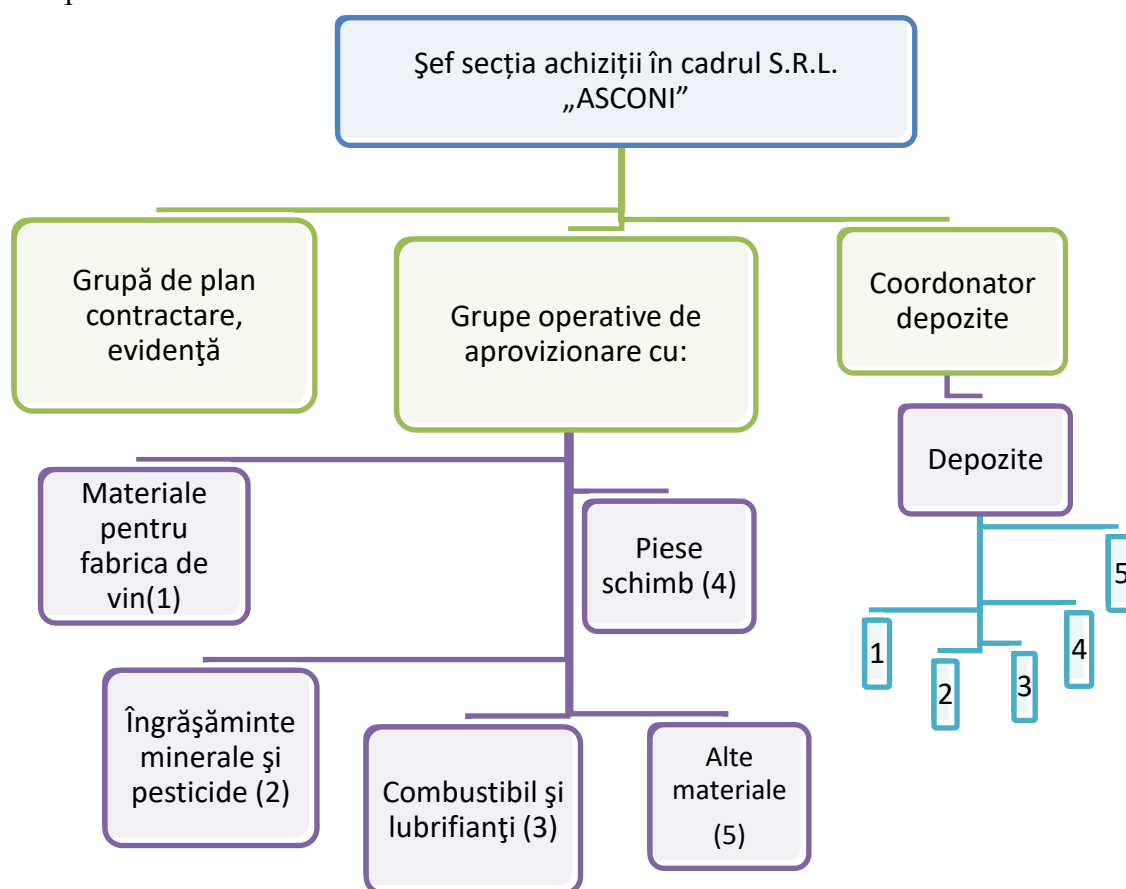

Figura 2. Modul de organizare structurală a sistemului logistic de aprovizionare în cadrul întreprinderii S.R.L. „ASCONI”

Sursa: Rapoarte financiare ale întreprinderii (<https://depozitar.statistica.md/fl110e95d-d6c4-4a83-98e2-91c1aca9a46e>)

Pentru desfășurarea eficientă a activităților în cadrul întreprinderilor vitivinicole, este esențială aprovizionarea în mod economic, ritmic și la timp cu toate resursele materiale și energetice necesare. Aceste resurse trebuie să fie furnizate în cantitățile, calitatea și sortimentăția prevăzute, pentru a acoperi nevoile unității economice, în special cele legate de producția de bază. Acest proces presupune elaborarea, înainte de începerea perioadei de gestiune, a unei strategii de aprovizionare bine fundamentate, care include un plan detaliat și programe operaționale.

Planificarea strategică a aprovizionării urmărește să identifice cerințele specifice de resurse ale întreprinderii vitivinicole pe o perioadă determinată (de regulă, până la un an). Aceasta implică o analiză detaliată a necesarului de materii prime, echipamente, piese de schimb și alte materiale necesare, stabilind nivelul optim de aprovizionare și identificând sursele de achiziție. Estimările se bazează atât pe date certe, obținute din comenzi ferme de producție și contracte economice deja încheiate, cât și pe previziuni, în cazul în care nu există informații complete.

În conținutul său, planul și programele de aprovizionare răspund la întrebările esențiale pentru asigurarea fluxului de resurse în cadrul întreprinderii: *ce trebuie comandat și achiziționat în perioada de gestiune* (determinarea structurii resurselor materiale necesare), *care sunt cantitățile optime de aprovizionat*, *care sunt sursele și proporțiile de acoperire a necesităților*. Astfel, se asigură o alocare eficientă a resurselor disponibile și se minimizează riscurile de întreruperi în procesul de producție.

Elaborarea planului de aprovizionare presupune și analiza capacităților furnizorilor, evaluarea ofertelor de pe piața internă și externă, precum și selectarea celor mai avantajoase condiții de livrare,

luând în considerare prețul, calitatea și fiabilitatea furnizorilor. Printr-o gestionare judicioasă a relațiilor cu furnizorii, întreprinderea vitivinicolă poate obține avantaje semnificative, cum ar fi reduceri de preț, condiții flexibile de plată și livrare, și o calitate superioară a resurselor achiziționate.

În plus, în contextul incertitudinii pieței și al fluctuațiilor cererii și ofertei, este important să existe o flexibilitate în planificarea aprovizionării. Aceasta implică adaptarea rapidă la schimbările de pe piață, ajustarea necesarului de resurse și revizuirea planurilor în funcție de condițiile reale de producție și consum.

Astfel, printr-o strategie de aprovizionare bine elaborată și implementată, întreprinderile vitivinicole pot asigura un flux constant și optim de resurse, contribuind la eficiența operațională, la reducerea costurilor și la creșterea competitivității pe piață.

Concluzii

Cercetările realizate demonstrează că activitatea de aprovizionare cu resurse materiale trebuie să fie aliniată principiilor de marketing, prin utilizarea cercetărilor de marketing (prin metoda aval-amonte), având ca scop furnizarea resurselor strict necesare pentru realizarea programelor de producție și distribuție ale întreprinderilor vitivinicole. Pentru a optimiza logistica aprovizionării în aceste întreprinderi, propunem următoarele recomandări:

— pentru a asigura o proiectare eficientă a sistemului de aprovizionare, este esențială o analiză detaliată a costurilor, astfel încât costul sau valoarea adăugată pentru consumatori să fie minimizezate. În prezent, componentele și ponderea acestora în prețul final devin tot mai flexibile și variabile. Optimizarea sistemului logistic de aprovizionare trebuie să fie susținută de funcții matematice care să reflecte problemele decizionale specifice;

— bugetarea sistemului logistic de aprovizionare trebuie să implice soluții care să asigure alocarea eficientă a resurselor financiare, în funcție de obiective precum cifra de afaceri, profitabilitatea, cota de piață, strategiile și tacticile de concurență, precum și optimizarea costurilor pe întregul canal de distribuție, atât în aval cât și în amonte;

— aplicarea de modele eficiente pentru gestionarea stocurilor, utilizând metode și tehnici adecvate pentru optimizare;

— asigurarea unor condiții raționale de protecție și conservare a resurselor materiale;

— implementarea unui sistem informațional simplificat pentru monitorizarea în timp real a stării proceselor de aprovizionare, stocare și consum al resurselor materiale.

Bibliografie

1. BĂLAN C. Logistica, Editura URANUS, București, 2006, 381 p. ISBN (10)973-7765-28-1
2. PETROVICI S., PĂNUȚĂ A. Logistica: sinteze, teste, probleme și aplicații, Chișinău. Tipografia UCCM, 2010, 133 p. ISBN 978-9975-4093-9-1
3. TURCOV E., PETROVICI S., PETROVICI A. Tehnologii comerciale și logistica. Chișinău. Editura ASEM, 2005, 328 p. ISBN 9975-75-324-8
4. АЛЕКСЕЕВ, В.Г. Применение логистических подходов в деятельности предприятий, Экономика и бизнес. 2019. №2. С. 59-95.
5. <https://depozitar.statistica.md/search?size=10&page=0&idno=1002601003166&from=2020&to=2021&sort=year%2Cdesc&report=0>
6. <https://www.data2b.md/ro/companies/1002601003166/firma-comerciala-de-productie-asconi-srl>